

VIỆC GIỮ GÌN GỐC VIỆT CHO MAI HẬU

ĐÀO TRỌNG CƯƠNG

Trong mấy Lá Thư gần đây, chúng ta đã tỏ ra mối lo sợ trước sự Mất Gốc cho các thế hệ mai sau của chúng ta. Bài thì nói nhiều về những cảnh mất thấy tai nghe trong nhiều gia đình, trong cộng đồng ly hương báo hiệu sự mất gốc đang đe dọa giới thiếu niên, tổ nổi băn khoăn và lo sợ, hầu cùng nhau tìm giải pháp thích nghi trước sự băng hoại chớm nở của ý nghĩa gốc gác Việt. Tuyệt nhiên chưa ai đã đề nghị một giải pháp cụ thể nào có thể thi hành được, một khi chúng ta quyết chí thi hành nếu thấy giải pháp đó hữu hiệu.

Đọc lại kỹ Lá Thư số 42, bài của AH Khuê Tú làm tôi chú ý nhất, với câu: “Đã có nhiều AH đã nói lên trên LT những cái hay, cái đẹp của văn chương Việt Nam. Vậy các AH giàu lòng thương giống nòi nên có những bài thảo luận hướng lứa tuổi này – (tuổi tráng niên – nhớ đến quê hương, có tình thương nước v.v... vào con đường mất gốc. Đó là bốn phận của chúng ta làm Ông Cha lúc này”.

Tôi được hân hạnh là một người mà AH Khuê Tú nói tới (bài “Tiếng Nói Nước Tôi” trong LT số 37, tại trang 58 và kế tiếp), tôi có bốn phần đáp lời, tuy đối với thời gian đã qua đã là chậm chạp. Đọc tin buồn về Bạn Hoàng Đình Cang, viết tiếp luôn bài “Khóc Anh Cang” đăng trong LT kế tiếp (số 43), với một số công việc khác hàng ngày, đã làm tôi bỏ sót (tạm thời mà thôi) một số bài, trong đó có bài nói trên của AH Khuê Tú.

Các bài liên quan tới sự lo âu “mất gốc Việt của giới trẻ” đều nói “việc dạy dỗ này *phải bắt nguồn từ mỗi gia đình*”. Đó là việc dĩ nhiên rồi, nhưng theo tôi, việc làm này chỉ đúng được với vài thế hệ nối tiếp chúng ta mà thôi! Vì lẽ gia đình của thế hệ thứ ba, thứ tư sau chúng ta *chắc chắn không còn được* như các gia đình ngày nay khi chúng ta còn tại đường. Và cứ như vậy, những gia đình có sau đó cứ theo thứ tự thoái hóa, tự nhiên về ý nghĩ dân tộc, để không còn gì trong đầu óc, trong sự hiểu biết, để truyền lại, để dạy lại.

Đừng chê là quá lo xa! Ta phải “thật thà với chính ta” để nhận định rằng số đồng bào hiện có trên năm châu sẽ trở lại tại mỗi quê hương thứ hai này rất lâu dài, chiếm tới số chín chục phần trăm! Sẽ chẳng khác chi nhiều dân tộc đã làm trước chúng ta một hai trăm năm. Việc “trở về xây dựng quê hương” sẽ chỉ là số tối thiểu, vì nếu ở ạt về, thì sẽ “không đủ đất dụng võ”, lấy gì mà sống, kể cả những ai sẽ chủ trương lập các xưởng công kỹ nghệ. Các vị sẽ về sẽ phải có sẵn hậu thuẫn trong chính quyền lúc ấy, trong các đảng phái quốc gia có đủ uy tín trong giai đoạn sơ khởi này. Lòng hăng say muốn về phục vụ quê hương còn có bao nhiêu vấn đề gai góc khác do ý nghĩ bất phục lẫn nhau do nhiều “lò” đã đào tạo ra “nhân tài”, chưa nói tới cuộc sống đầy tiện nghi hiện hữu.

Khi chúng ta đều nhận thấy sự kiện tương lai ghi trên là đúng, thì giải pháp đề nghị sau đây xét rất cần thiết và đúng lúc, và cấp bách, nhất là dân tộc Việt chúng ta ưa cuộc sống dung hòa trong xã hội mới sát cánh giữa các dân tộc khác, thay vì người Hoa, người Do Thái ưa sống theo kiểu ghetto, ảnh hưởng của xã hội mới thấm nhuần vào trí óc giới trẻ của chúng ta nhanh và kiến hiệu hơn đối với họ.

Tất nhiên giải pháp sau đây *phải khởi đầu từ chúng ta* với các con chúng ta tiếp sức. Đó là một “tổ chức Văn Hóa” được sinh hoạt đều đặn, trang nghiêm, mà các con cháu chúng ta cũng cần tới tham dự. Chỉ có sự sinh hoạt chung mới giữ được nền nếp lâu dài, mà phạm vi và khả năng của gia đình sẽ là hữu hạn trên vấn đề này. Mọi sinh hoạt chung sẽ hướng về sự “giữ gốc Việt” mãi mãi, như vậy, hàng năm nối tiếp.

(Xem tiếp trang 20)

CHUA MỘT CỘT - HÀ NỘI

Ý nghĩ yêu quý giống nòi cứ để trong đầu óc, mà có mang ra bàn, thì chỉ bàn suông, kêu trời than đất, là hành động vô trách nhiệm. Đó như là một hòn ngọc quý, cứ chôn vùi nó xuống đất, lâu lâu moi ra ngán nghia với bạn và cùng khen đẹp, thì hòn ngọc đó sẽ phải phai mờ. Phải lau chùi nó luôn, có khi lại còn phải gọt cắt cho thêm chiếu sáng, nó mới trở nên có giá trị. Cũng như con người, ý nghĩ đó để yên trong đầu cũng chỉ là một ngọn nến và một tai ương nhỏ nào cũng làm cho nó tắt ngấm. Chỉ bằng mang nó ra, cùng nhau làm cho nó trở thành những bó đuốc để soi sáng đường chúng ta phải đi trong vấn đề liên quan tới sự gìn giữ được những gì là đặc trưng của nòi giống, và theo đó hậu duệ của chúng ta sẽ noi theo. Một bó đuốc chỉ có được bằng cách sinh hoạt chung mà thôi.

Tổ chức Văn Hóa nói trên phải là một cái gì rất cụ thể để chúng ta làm đầu tàu, con cháu chúng ta cùng tới đó sinh hoạt. Nó không ngoài một công trình kiến trúc khá dĩ đủ quan trọng hầu đáp ứng được đúng mức mục đích cao xa của chúng ta.

Nói về Giống Nòi Việt, ta dĩ nhiên nhớ tới Tổ — Vị Tổ sáng lập ra nước Văn Lang từ hơn Bốn ngàn năm lịch sử. Đó là vua Hùng Vương, Tổ xa nữa là Kinh Dương Vương, Lạc Long Quân, lập ra đời Hồng Bàng theo huyền sử, mà vì qua hai ngàn năm qua truyền thuyết dân gian Việt, huyền sử đã trở thành lịch sử.

Nhà văn Khải Chính Phạm Kim Thu (London-Ontario-Canada) cũng đã đề nghị rất chí lý là trong mọi vấn đề nói tới gốc Việt, thì phải lấy Vua Hùng Vương làm mẫu số chung (dénominateur commun).

Cho nên Kiến Trúc Văn Hóa này sẽ có thể mang tên là “Đền Thờ Quốc Tổ Hùng Vương”, hoặc nếu muốn: “Nhà Văn Lang”.

Nỗi lo âu về “mất gốc” này cũng đã được giới cao niên chúng tôi tại Canada rất lưu tâm từ lâu. Từ đầu năm 1987, chúng tôi đã có ý tổ chức một cuộc hội thảo toàn quốc tại Thủ đô Ottawa này, nhưng năm ngoái mới có đủ phương tiện tài chánh để thực hiện, với đề mục chánh, là “Vấn đề Gìn Giữ Gốc Việt”. Với tư cách Trưởng Ban Tổ Chức, tôi đã quy tụ được mười Hội Đoàn Cao Niên Việt Quốc Gia trong hai ngày 9 và 10 tháng November vừa qua, và đề tài thuyết trình của tôi là “Gìn Giữ Gốc Việt”. Vài thuyết trình viên khác cũng có đề cập tới vấn đề này, đưa đến cuộc thảo luận hăng say, mà kết quả đã là việc thiết lập Liên Hội Người Việt Quốc Gia Cao Niên tại Canada, và một công tác quan trọng cần Liên Hội lo thực hiện là tại mỗi Vùng có đông đồng bào sinh sống (thí dụ từ trên mười lăm ngàn) có một Đền Thờ Quốc Tổ Hùng Vương. Mọi nơi khác chỉ cần có tại Trụ Sở Hội Cao Niên (hoặc Hội Người Việt Quốc Gia địa phương) một Bàn Thờ Quốc Tổ đủ uy nghi, và thiết thọ (nghĩa là không phải có dịp mới thiết lập tạm).

Mọi sinh hoạt của Cộng Đồng, mọi tổ chức Lễ lạc liên quan tới lịch sử, tới phong tục dân gian, đều lấy đó để tổ chức các con cháu chúng ta sẽ theo bố mẹ ông bà của chúng hầu quen dần về cách sinh hoạt, để nối tiếp chúng ta sau này. Chúng ta sẽ tạo được một “nền nếp cổ truyền” để lưu lại. Đó là một “chức thư bằng đá” của chúng ta truyền lại sau này mãi mãi, mà nó chỉ tồn tại được nếu có sự sinh hoạt liên tục, mặc dầu nó là “bằng đá”. Biết bao nhiêu bia đá to lớn đẹp đẽ của một gia đình lớn trong một quốc gia, vì đã thiếu người trông nom săn sóc do sự tuyệt giống gia đình (pas de descendances directes) hoặc vì chính thể đổi thay mà đã bị đổ ngã, những đời sau dân chúng địa phương khiêng ra làm mặt cầu qua con suối nhỏ, làm bàn giặt bên bờ sông ngòi (1)... Chúng ta, cả một dân tộc tiếp tục chăm lo, thì có e gì cái “chức thư bằng đá” đó trở thành vô hiệu lực??

Ý nghĩa ghi trên đã được tôi trình bày trong một Hội Nghị do Tỉnh bang Ontario tổ chức tại Ottawa ngày 9 November 1988 vừa qua, với đề tài về những vị Cao Niên — mọi dân tộc — tại Tỉnh bang Ontario”. Tôi đã trình bày về tâm trạng, và nhất là những mối ưu tư của giới chúng ta trong Vùng Thủ Đô Gia Nã Đại và được các đại diện các dân tộc khác rất tán thưởng.

(Xem tiếp trang 66)

ĐỂ XÂY DỰNG...

(Tiếp theo trang 65)

Chúng ta thường nghe người mình nói đến dân tộc Do Thái, có khi để than phiền là mình không bằng người Do Thái. Đây là lúc chúng ta thử sống và suy nghĩ thiết thực như một người Do Thái ở Âu Châu hay Hoa Kỳ, khoảng 40 năm về trước, khi họ nghĩ và phải tranh đấu cho quê hương họ, rồi sẽ góp phần xây dựng lại xứ sở họ trên sa mạc, sau đó lại trở lại với gia đình ở Âu Mỹ, nhưng luôn luôn thấy gắn bó với đất Do Thái của họ. Chúng ta không thể thua kém bất cứ sắc dân nào, chúng ta phải tin tưởng như vậy, và hành động như vậy.

Đôi ba trang giấy không thể trình bày hết ý, nhưng với lòng chí thành, người viết mong là sẽ được các bạn Ái Hữu lưu tâm, góp ý và cùng nhau bắt tay vào việc. Xin thân ái gửi tới các bạn cùng bưu quyền lời chào đoàn kết.

N.X.H./Miền Nam Tiểu Bang California

VIỆC GÌN GIỮ...

(Tiếp theo trang 20)

Cũng nên nói rõ, là ý nghĩ lập “Đền Thờ Quốc Tổ” như đã trình bày cũng chỉ là “chớp” một ý nghĩ đã có từ lâu tại những nơi xa quê hương này (thí dụ tại Houston, Mỹ quốc), có lẽ là với mục đích khác mà đành để nó tiêu tán đi. Vì sự e mất gốc trong giai đoạn vài ba năm sau này nó trở nên quá khẩn trương, đến nỗi cả giới kỹ thuật như chúng ta cũng ào ào bắt đầu nói tới, nay tôi xin có bài góp ý này hầu mong vừa lòng các Ái Hữu, và nhất là AH Khuê Tú mà một số bài đóng góp của tôi trong các Lá Thư từ số 2 cũng đã có may mắn được Ái Hữu đọc qua.

Và cũng cần nhận xét là việc làm này cũng có vẻ khó khăn, cần sự kiên tâm và nhất trí của tất cả đồng bào tại mỗi địa phương. Nhưng đối với giới kỹ thuật như chúng ta, coi sự thực hiện được một công trình khó khăn là “nghề của chàng” rồi, chúng ta có thể an tâm chờ đợi kết quả. Chúng ta sẽ bước vào con đường dài, gai góc, nhưng ta phải bắt đầu bước ra khỏi ngưỡng cửa mới khởi đầu được cuộc hành trình, như Bạn Già Nguyễn Văn Cừ đã nói trong số Xuân LTCC số 45 vừa qua.

ĐAO TRỌNG CƯƠNG

— Ottawa 28-2-1989 —

ĐẲNG CẤP CỦA...

(Tiếp theo trang 50)

— Vấn đề ‘Thiện’ hay ‘Ác’ không là một yếu tố chính trong đẳng cấp của sự hiểu biết. Hiểu biết càng cao thì càng có nhiều cơ hội hơn trong việc sống một cuộc đời thoải mái.

— Người viết đồng ý với câu nói sau của cố nhân “Xin chớ vội phê phán một ai đó”.

— Hiện các nhà sinh vật học đã ghép và thay đổi được các nhiễm sắc thể để sản xuất ra loại bò cho nhiều sữa, ít bệnh, và dễ nuôi. Nếu đà tiến bộ của khoa học vẫn tiếp tục mãi, và nếu không có ngày tận thế, thì chắc vài trăm năm nữa con người có thể trở thành siêu nhân so với bây giờ. Bằng cách tinh lọc, ghép nối các ‘Gene’ để cho ra tế bào có khả năng chống lại tất cả các loại vi trùng, đồng thời cũng sinh sản tế bào mới mãi mãi, con người lúc đó chắc sẽ sống đến hơn trăm tuổi là chuyện thường. Kết quả đưa đến là nếu ai sống bình thường theo đúng quy luật của xã hội, với những tiện nghi của văn minh thế giới, chẳng khác gì sống trong thiên đàng. Còn ngược lại, nếu lương tâm bị cắn rứt, hay ở tù chung thân, thì chẳng khác gì bị đẩy xuống địa ngục, không hơn không kém.

N. CƯƠNG

Sacramento 1988

Đền thờ quốc tổ Hùng Vương tại Bắc Việt,
năm 280 trước Tây Lịch

